

חוזר מינהל הרפואה

משרד הבריאות

חוזר מס' : 34/2012

ירושלים, כ"ח חשוון, תשע"ג
13 נובמבר, 2012

תיק מס' : 3/0/200

אל: מנהלי בתי החולים הכלליים
מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים

הנדון : איתור מטופלים בסיכון לתת תזונה בבתי חולים כלליים

1. רקע:

שיעור מטופלים במצב של תת תזונה בבתי חולים נאמד בכ- 30% וחלק ניכר מהם מעל גיל 65. הסיכון לתת-תזונה (Malnutrition) עולה עם הגיל ונובע משילוב מצבי תחלואה, מוגבלות פיזית ונפשית, גורמים חברתיים-כלכליים ומצב של פגיעות / שבריריות מוגברת (frailty). מצב של תת תזונה מביא לעליה בסיבוכים (זיהומים, ואי ריפוי פצעים), להארכת ימי אשפוז, לתקופת שיקום ממושכת יותר, לאשפוזים חוזרים ולעליה בתחלואה ובתמותה. כל אלה מביאים לפגיעה באיכות החיים של מטופלים ולעומס על מערכת הבריאות. איתור מוקדם של תת תזונה והתערבות תזונתית בזמן יכולה למנוע סיבוכים רפואיים.

2. חלות וקהל יעד:

- 2.1. הנוהל מיועד לצוות המטפל המקצועי הכולל רופאים, אחיות ותזונאיות.
- 2.2. הנוהל מיועד לכל מחלקות האשפוז בבתי חולים כלליים.
- 2.3. קבוצת היעד לנוהל כולל:
 - (א) כל המטופלים בני 65 ומעלה.
 - (ב) מטופלים מתחת לגיל 65 ומעל לגיל 18 על פי שיקול דעת הרופא המטפל במחלקה.

3. אחריות וסמכות:

- 3.1. המנהל הרפואי של בית החולים אחראי להטמעה ויישום חוזר זה.

3.2. המנהל הרפואי, מנהלת הסיעוד וראש השרות לתזונה/מנהלת מחלקת תזונה ודיאטה אחראים לקביעת נוהלים פנימיים ליישום חוזר זה.

4. מטרה:

לחייב שימוש בכלי סיקור מהיימנים ומתוקפים והגדרת תהליכים מובנים – למניעה, איתור וטיפול במטופל בסיכון לתת תזונה בבתי חולים והפנייתו להמשך טיפול בקהילה.

5. שיטה ותהליך:

5.1. לכל מטופל השייך לקבוצת הייעוד שפורטה לעיל, תערך הערכת הסיכון לתת-תזונה, לא יאוחר מ- 36 שעות ממועד קבלתו לבית החולים (כולל השהות במלר"ד).

5.2. הערכת הסיכון לתת-תזונה תבוצע באמצעות כלי סיקור ייעודי מתוקף (כגון: MUST, NRS) שעונה על הדרישות הבאות:

- (א) התייחסות לשינויי משקל, ו - BMI המותאם לגיל המטופל.
- (ב) התייחסות למכלול הבעיות הרפואיות של המטופל.

5.3. כל מוסד יקבע נוהל פנימי לביצוע הערכה תזונתית, דרכי ההתערבות וישומן במסגרת האשפוז.

5.4. ההתערבות התזונתית והמעקב למטופלים שנמצאו בסיכון לתת תזונה או במצב תזונתי לא תקין, תהיה על פי ההנחיות והנהלים המקצועיים בתחומי תזונה ודיאטה למוסדות אשפוז.

6. תיעוד ברשומה:

יש לתעד ברשומה הרפואית:

- 6.1. גובה, משקל ו-BMI.
- 6.2. ממצאי האיתור לרבות הערכת הסיכון לתת-תזונה וציון כלי הסיקור שנבחר וכימותו.
- 6.3. הטיפול והמעקב התזונתי שניתן למטופלים שאותרו בסיכון.

7. שחרור מאשפוז והפניה לקהילה:

סיכום אשפוז (מכתב שחרור רפואי) מבית החולים לקהילה או למוסד אשפוזי יכלול בין היתר:

7.1. אבחנה של תת תזונה (ICD-10) "תת-תזונה (malnutrition)" ברשימת האבחנות המקודדות וגם בסיכום הרפואי, למטופלים הרלוונטים.

7.2. מצבו התזונתי של כל מטופל העונה לקהל יעד של חוזר זה תוך ציון שם כלי הסיקור וכימותו על מנת שיימשך המעקב בקהילה.

7.3. פירוט ההמלצות להמשך מעקב וטיפול במסגרת המשכית, לרבות בקהילה - לרופא המטפל, לאחות ולדיאטנית.

7.4. המלצות למטופל ו/או לבני משפחה המטפלים בו בביתו, ביחס למעקב וטיפול תזונתי בו.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

ב ב ר כ ה,

פרופ' ארנון אפק
ראש מינהל הרפואה

העתק : המנהל הכללי

המשנה למנהל הכללי
 ס/מנכ"ל בכיר למנהל ולמשאבי אנוש
 ס/מנכ"ל בכיר לתכנון ובינוי מוסדות רפואה
 ס/מנכ"ל לכלכלת בריאות
 ס/מנכ"ל לתכנון תיקצוב ולתימחור
 ס/מנכ"ל קופות חולים
 ס/מנכ"ל להסברה ויחסים בינלאומיים
 ראש המינהל לטכנולוגיות רפואיות ותשתיות
 נציב קבילות הציבור
 נציב קבילות הציבור ע"פ חוק ביטוח בריאות ממלכתי
 חשב המשרד
 היועצת המשפטית
 אחות ראשית ארצית וראש מינהל הסיעוד
 ראש שרותי בריאות הציבור
 רופאי מחוזות – לשכות בריאות מחוזיות
 מנהל האגף למדיניות טכנולוגיות רפואיות
 מנהל אגף רישוי מוסדות ומכשירים
 ראש שרותי בריאות הנפש
 מנהל האגף לגריאטריה
 מנהל האגף לרפואה כללית
 מנהל האגף לרפואה קהילתית
 מנהל אגף הרוקחות
 מנהל האגף לשרותי מידע ומחשוב
 מנהלת תחום רישום ומידע רפואי
 מנהל המרכז הלאומי לבקרת מחלות
 מנהלת האגף להבטחת איכות
 מנהל אגף ביקורת פנים
 מנהלת האגף לאפרמיולוגיה
 מנהלת המחלקה לתזונה
 מרכזת המועצות הלאומיות
 הספרייה הרפואית
 אחראית ארצית על הסיעוד – ברפואה כללית
 אחראית ארצית על הסיעוד – ברפואה קהילתית
 אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הנפש
 אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הציבור
 אחראית ארצית על הסיעוד – בגריאטריה
 אחות ראשית – קופ"ח הכללית
 הרופא הראשי האגף לטיפול במפגר - משרד הרווחה

קרפ"ר – צ.ה.ל
רע"ן רפואה- מקרפ"ר
קרפ"ר – שרות בתי הסוהר
קרפ"ר – משטרת ישראל
מנכ"ל הסתדרות מדיצינית – "הדסה"
רכז הבריאות , אגף תקציבים – משרד האוצר
יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל
יו"ר ארגון רופאי המדינה
יו"ר המועצה המדעית – ההסתדרות הרפואית
מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי
ארכיון המדינה
מנכ"ל חברת ענבל
מנהלת המחלקה לניהול סיכונים - חברת ענבל

סימוכין : 36981911